

A munka, mint elhívás

A Biblia kiegyensúlyozott képet ad a munkáról: elhívás, felelősség és jellemformáló eszköz egyszerre. Nem teher vagy szükséges rossz, hanem lehetőség arra, hogy az ember betöltse rendeltetését, és éljen a neki adott ajándékokkal.

A munka eredendően pozitív valóság: az ember kezdeti küldetésében is jelen volt. Isten már kezdetben munkára hívta az embert: „művelje és őrizzé” a kertet (1Móz 2,15). Ez mutatja, hogy a munka nem büntetés, hanem az ember rendeltetésének része, amely irányt és értelmet ad a mindennapoknak. A hangsúly így nem csupán a megélhetésen vagy az elismerésen van, hanem azon, hogy az ember megértse és betöltse azt, amire elhívott. Ha ez a belső irány hiányzik, a munka könnyen kiüresedik, és pusztá kötelességgé válik. A bűneset után nehezzé vált, de értéke megmaradt: olyan terület lett, ahol a szívünk és hűségünk láthatóvá válik.

Az Újszövetség új nézőpontot ad: „Bármit tesztek, szívből tegyétek, mint az Úrnak” (Kol 3,23). A munka így nem csupán emberi kötelesség, hanem Istennek végzett szolgálat, amely méltóságot ad minden feladatnak.

A bibliai munkamorál alapja a szorgalom és a hűség. „Menj a hangyához” (Péld 6,6) és: „aki hű a kevesen, a sokon is hű” (Lk 16,10). Isten a kitartó, megbízható életet értékeli. Ehhez tartozik a becsületesség is: „Az Úr utálja a hamis mérleget” (Péld 11,1). A munka minősége lelki kérdés.

Fontos azonban az egyensúly: „Hat napon át dolgozz... de a hetedik nap az Úré” (2Móz 20,9–10). A munka nem válhat bálványá; az ember értéke nem a teljesítményében van.

Ebben a rendben hangzik el: „Ha valaki nem akar dolgozni, ne is egyék” (2Thessz 3,10). A hangsúly azon van, hogy nem akar dolgozni. Isten itt nem a rászorulókat zárja ki, hanem a tétlenséget inti. Ez nem kegyetlenség, hanem helyreállító rend: a felelőtlenség rombol, míg a munka épít. Ezért inti az ige a hívőket, hogy csendben dolgozva éljenek (2Thessz 3,11–12).

Ugyanakkor a Biblia máshol gondoskodásra hív. Így áll össze az egyensúly: aki nem tud dolgozni, azt segítjük; aki nem akar dolgozni, azt felelősségre vonjuk.

A munka célja túlmutat önmagunkon: „dolgozzék... hogy legyen mit adnia a szűkölködőnek” (Ef 4,28). A munka így szolgálattá válik.

Amikor valaki nem csupán kényszerből dolgozik, hanem felismeri, mire hívta el Isten, a munka örömmé és beteljesedéssé válik. Ilyenkor a feladat már nem teher, hanem az Istentől kapott ajándékok hűséges használata, amely által az ember nemcsak fenntartja magát, hanem értéket teremt, és mások javára él.

A bibliai munkamorál lényege, hogy a munkát Istentől kapott elhívásként, szívből és hűséggel, becsületesen végezzük, egyensúlyban élve, és mások javát keresve. Így a munka Isten dicsőítésének eszközévé lesz az életünkben.

• RÁTONI CSABA

Rónay György

Egy nap az Isten szöllejében

Munka

Odakint most hasadoznak a földek,
és széles a föld, de kevés a magvető,
és határtalan a szölleje az Úrnak,
de kevés a munkás az ő szőlőhegyén.

Testvérem a hitben, szépségben és
igében!

most kél a nap! már hullik a dér!
nagy indulásunk fiatal ritmusát
szomjan benyelik a földek.

Mert szomjas a földnek szíve a magra,
és a mi szívünk csupa mag!
vérünkből sarjadt magvak! most mind
a kitárult földekre szórjuk őket.

És munkálkodunk szöllejében az Úrnak,
mert nincs ki tudná idejét a szüretnek,
és jaj annak, aki szüret idején
készületlenül találta.

Ha leszáll az este, mind a vetések
hálákat adnak értünk az Úrnak,
és alázatos mezők illatai
térdreborulnak előttünk:

mert sokan vannak a földön, akik
jöttén az estnek nyugovóra térnek,
de munkás, ki napestig munkálkodott,
kevés találta a népben.